

Recenzent – Referee:
Prof. dr hab. Jarosław Buszko

Tłumaczenie na język angielski – Translation into English: Rafał Bernard
Korekta tekstów angielskich – English editorial revision: Robert Kippen

Fotografia na okładce – Cover photo: *Nehalennia speciosa*, Iglica mała, pierścień kopulacyjny
– Sedgling, a copulation wheel (fot. – phot. Bogusław Daraż)

Zrealizowano i wydano ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w ramach projektu badawczego nr 2 P04C 129 29

Preparation and publication grant-aided by the Ministry of Science and Higher Education
within the project No. 2P04C 129 29

Sugerowany sposób cytowania – Suggested citation:

Po polsku:

Bernard, R., Buczyński, P., Tończyk, G., Wendzonka, J., 2009. Atlas rozmieszczenia ważek (Odonata) w Polsce. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

In English:

Bernard, R., Buczyński, P., Tończyk, G., Wendzonka, J., 2009. A distribution atlas of dragonflies (Odonata) in Poland. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Copyright © Rafał Bernard, Paweł Buczyński, Grzegorz Tończyk, Jacek Wendzonka, Poznań 2009

ISBN 978-83-61320-54-8

Bogucki Wydawnictwo Naukowe
ul. Górna Wilda 90, 61-576 Poznań
tel. +48 61 8336580
fax +48 61 8331468
e-mail: bogucki@bogucki.com.pl
www.bogucki.com.pl

Druk i oprawa:
Unidruk
ul. Przemysłowa 13
62-030 Luboń

Rozmieszczenie gatunków

Objaśnienia do map UTM

Białe kółka – dane pochodzą z okresu historycznego, do roku 1990 włącznie;

Czarne kółka – dane pochodzą z okresu współczesnego, tj. z lat 1991–2008;

Szare kółka – dane pochodzą z obu okresów, historycznego i współczesnego.

Znak zapytania (?):

- na mapach gatunków *Anax ephippiger* i *Sympetrum meridionale* wskazuje na brak pewności, że gatunek został prawidłowo oznaczony, choć jest to prawdopodobne;
- na mapie *Cordulegaster bidentata* wskazuje na nieprecyzyjne dane dotyczące trzech małych obszarów, dane te nie pozwalają na ustalenie, ile kwadratów i które z nich powinny być zaznaczone jako zajęte przez gatunek.

A – liczba oraz względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku w okresie historycznym (liczba kwadratów ze stwierdzonym gatunkiem/liczba wszystkich kwadratów, dla których istnieją dane z danego okresu $\times 100\%$);

B – liczba oraz względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku w okresie współczesnym (liczony jak wyżej);

C – liczba i względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku (liczony jak wyżej dla całego okresu objętego „Atlasem”);

D – liczba stwierdzonych stanowisk gatunku.

Distribution of species

Explanations to the UTM maps

White circles – data collected in the historical period up to 1990;

Black circles – data collected in the current period, i.e. between 1991 and 2008;

Grey circles – data collected in two periods, both historical and current.

A question mark (?):

- in the species *Anax ephippiger* and *Sympetrum meridionale* indicates a lack of total certainty that the species was correctly identified, however, it is probable;
- in the species *Cordulegaster bidentata* indicates imprecise data concerning three small areas (the data are insufficient to indicate how many squares and which squares should be marked as being occupied).

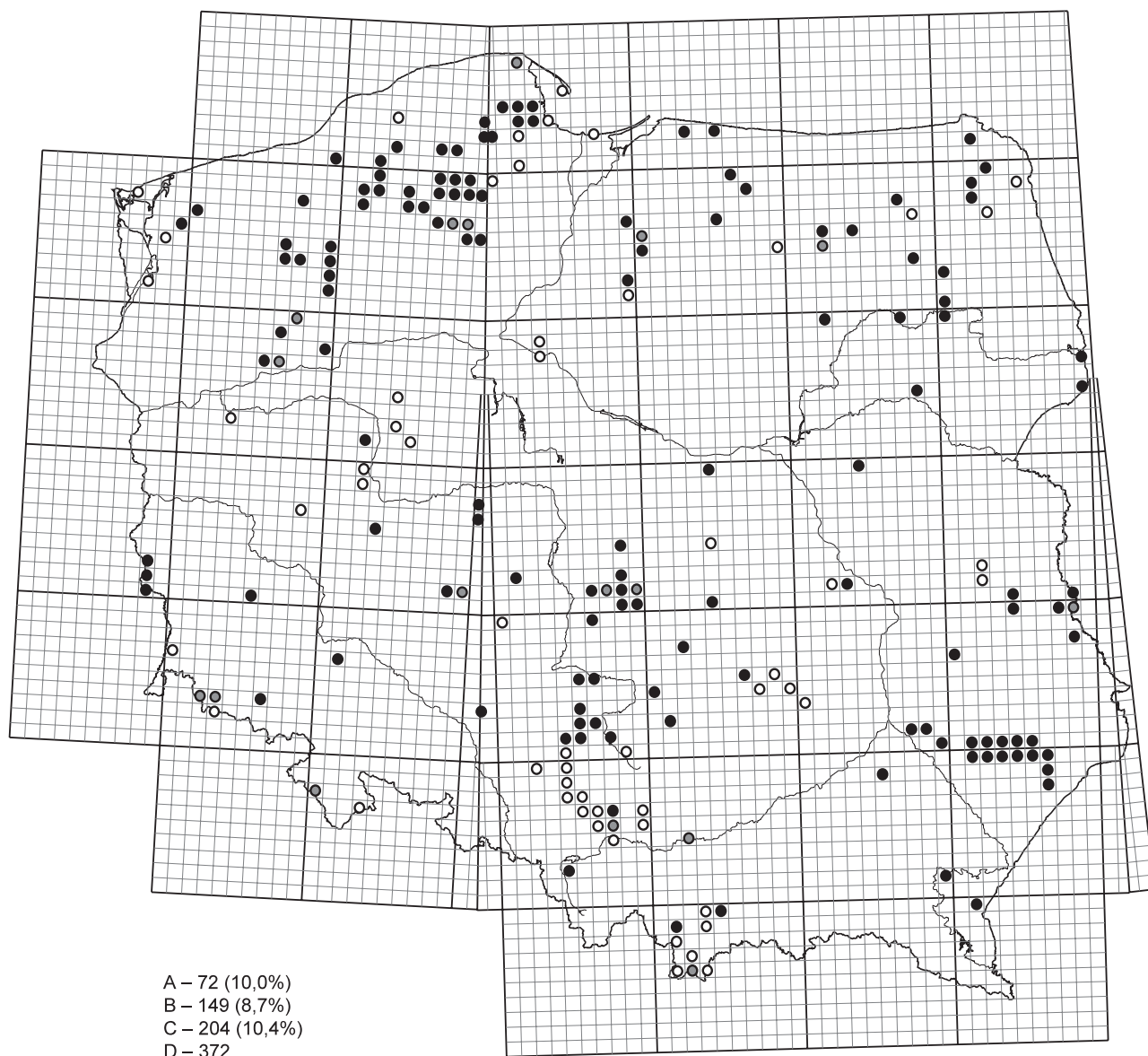
A – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares recorded in the historical period (the number of known occupied squares / the number of all studied squares $\times 100\%$);

B – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares recorded in the current period;

C – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares for the whole period included in the Atlas;

D – the number of recorded localities of the species. In A, B and C a comma is used as the decimal separator.

Leucorrhinia dubia (Vander Linden, 1825)



Gatunek szeroko rozprzestrzeniony. Zasięg obejmuje cały kraj lub jego ogromną większość, poza górami południowego wschodu, skąd jak dotąd brakuje danych. W Tatrach występuje do wysokości 1350 m n.p.m.

W skali kraju rozproszony. Jednak na północnych pojezierzach, stanowiących trzon zasięgu, występujący na znacznie liczniejszych stanowiskach niż w innych regionach, tj. umiarkowanie rozpowszechniony, a lokalnie nawet rozpowszechniony. W pozostałej

części kraju – strefie brzeżnej zasięgu – zdecydowanie bardziej lokalny z większymi skupieniami stanowisk w pasie lasów na Roztoczu i wzdłuż jego południowo-zachodnich krawędzi, w okolicach Pabianic, czy w pasie między górną Wartą a górną Wisłą.

Gatunek stenotopowy, tyrfobiont, sfagnobiont, związany z torfowiskami sfagnowymi i takiego charakteru obrzeżami kwaśnych jezior i drobnych zbiorników.

Zalotka torfowcowa

Small Whiteface



Very widespread. The extent includes the whole country, possibly only without mountains in the Southeast where no data has been collected so far. In the Tatra Mountains occurs up to 1350 m.

On a national scale, sparse. However, in the northern lake districts, being a core of the range, present at many more localities than elsewhere, i.e. moderately represented or locally even fairly common. In other parts of the country, i.e. in the marginal zone of the

extent, more localized, with some greater concentrations of localities. They are situated in the forest belt in the Roztocze Upland and along its southwestern edges, further in the environs of Pabianice, and in the belt between the upper Warta and upper Wisła (Vistula) Rivers.

Stenotopic, tyrophobic and sphagnobiotic species, related to *Sphagnum* bogs and small, acidic lakes and pools bounded with *Sphagnum*.